

Dr. Fran Ilešić, Stanko Vraz u školama. V tej temeljiti razpravi, ki je ponatisnjena iz 5. knjige „Gradje za poviest književnosti hrvatske“, je pisec po natisnjenih in nenatisnjenih virih sestavil točno poročilo, kako se je Stanko Vraz (pristni Jakob Frass) šolal od ljudske šole do zaključka vseučiliških študij v Gradcu. S to razpravo je znani izborni Markovičev životopis St. Vraza v mnogih podrobnostih izpopolnjen; za nas pa so zlasti važni vpogledi v tedanje kulturno ozadje, posebno slovenskega Štajerja, vpogledi, ki se ob razvrščanju snovi implicite zasvetlikajo in ki jim je pisec skrbno prižigal luč.

Dr. Jos. Tomišek.

„Društvo sv. Jeronima“ je izdalo za letos sledeče publikacije: 1. Danica. Koledar društva Svetojeronimskoga za godinu 1908. 2. Život sv. Pavla. Napisao dr. Rudolf Vimer, kr. sveučilišni profesor. 3. Hrvatska pjesma. Izbor umjetnog pjesništva za puk. Uredio i uvodom popratio Josip Milaković. 4. O narodnom gospodarstvu. Napisao dr. Franjo Milobar. 5. Poučni razgovori II. 6. Ljetopis i imenik književnoga društva sv. Jeronima u Zagrebu za godinu 1906.

Društveni koledar se tiska v 48.000 komadih, članov pa ima društvo samo 14.102, torej proti številu članov „Družbe sv. Mohorja“ jako malo. Vprašali bi, kaj je vzrok. Ali naj sklepamo iz tega, da je hrvatski kmet manj izobražen mimo našega? Potem bi se morali merodajni krogi tem bolj potruditi, da se med ljudstvom širi knjiga! Če pa so morda publikacije take, da ljudstvu ne ugajajo, potem je dolžnost odborova poskrbeti za to, da se temu nedostatku odpomore. Vsekakor bi si želeli pri tem društvu, baš ker je nekako merilo za duševni nivó preprostega naroda med našimi brati, večjega napredka.

Novi akordi, VI. letnik, 1906/7, urednik dr. Gojmir Krek, založnik Lav. Schwentnerjeva knjigarna v Ljubljani. Cena 8 K.

Kroniko sodobnega razvoja slovenske glasbe imenujemo lahko dr. Krekove „Nove akorde“. V njih se pojavljajo naši skladatelji, novi in stari, ter nam podajejo svoje najnovejše skladbe, in da so te skladbe objave vredne, jamči skrbnost urednika, čigar ime si je pridobilo po njegovih skladbah dober glas. „Novi akordi“ se razlikujejo od podobnih inorodnih zbirk prav bistveno; le-te podajejo izvečine le prazna mašila, škartirano blago. „Novi akordi“ pa se ponašajo kot glasilo dobre in tudi prav dobre skladbe in zaslužijo zato občega vpoštevanja.

Pravkar dokončani VI. letnik obsega dobro polovico klavirske skladbe in pa solonapeve s spremljevanjem klavirja, drugo so zbori. Izmed klavirskih skladb je najboljšejša Vjekoslava Rosenberg-Ružičeva „Sonata“, o kateri smo objavili poročilo o priliki, ko je izšla v posebnem zvezku kot ponatisk. Emila Adamiča „Prvi sneg“ priča, da se emancipuje skladatelj prosteje do pravega klavirskega sloga, ki se mu je v tej skladbi prav dobro posrečil, Frana Gerbiča „Romanca“ in „Spominski list“ pa sta prikupljiva po svoji ljubeznivi sentimentalnosti in lahki pisavi. Tehnično više se je vzpel Josip Prochazka v „Silhouetah“, v katerih podaje bujno sliko misterijoznega razpoloženja. Dr. Krekova „Gavota“ kaže značilna svojstva v moderni izučenega skladatelja.